DİASPORA VE KİMLİK

Editör : Mehmet Ali Yolcu

kömen

DİASPORA VE KİMLİK

Kömen Yayınları 141
1.Baskı

Kasım 2015
ISBN: 978-605-5184-56-8

Kömen Yayınları
Kürkçü Mah. Rampalı Çarşı Zemin Kat Nu: 11
Konya
eposta:komen54@hotmail.com
Tel: 0332 3534715

T.C. Kültür Bakanlığı Sertifika Nu: 31019

Baskı
Şelale ofset
Fevzi Çakmak Mah Hacı Bayram Cad. Nu.: 22
Konya
Matbaa Sertifika Nu.:13361

Editör: Mehmet Ali YOLCU

DİASPORA VE KİMLİK

Kömen Yayınları

Bu kitap, TÜBİTAK tarafından 114K112 Numaralı "*Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Bağlamında Kırım Tatar Geleneksel Halk Kültürünün Tespiti ve İncelenmesi: Eskişehir Örneği*" adlı TÜBİTAK-SOBAG 1001 Projesi kapsamında desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz 3

Diasporalar 5
James Clifford / Çev.: Dr. Mehmet Ali Yolcu

Diasporalar, Uluslar Ötesi Mekânlar ve Topluluklar... 71
Michel Bruneau / Çev.: Erdem Tazegül

Diasporaların Karşılaştırılması ve Yapısal Çözümlemesi 95
William Safran / Çev.: Mehmet Emin Dede

Kültürel Kimlik ve Diaspora 133
Stuart Hall / Çev.: Tuğba Gönel Sönmez

Kültürel Kimlik Üzerine Diasporik Kuramsallaştırma Paradigması..... 153
Chih-Yun Chiang / Çev.: Serkan Köse

Birleşen Topluluklar: Kimlik, Dil ve Diaspora 187
Jean Mills / Çev.: Erdem Tazegül

Etnik Kimlik: Etnisiteye Bütüncül Bir Evrimsel Bakış. 223
Kevin Macdonald / Çev.: M. Emin Yıldızlı

Kimliğin Sanatları, Yapıtları ve Zanaatları..... 269
Elliott Oring / Çev.: Dr. Tuğrul Balaban

Etno-Tarih ve Etnik Folklor 313
Richard M. Dorson / Çev.: Yıldız Erol

ÖNSÖZ

Diaspora kavramı, son on yıla kadar sosyoloji, antropoloji, uluslararası ilişkiler ve tarih gibi disiplinlerin ilgi alanı olarak görülmüş, ancak daha sonra bu kavramın kapsamında meydana gelen esneklik ve genişleme, ulus-ötesi toplulukların incelenmesi bağlamında terim üzerinde yeni bir perspektifin oluşmasını sağlamıştır. Bu konuda Batı'da yapılan akademik tartışmalar henüz ülkemizde yeteri kadar anlaşılamamış, dahası diasporik topluluklar üzerinde yapılan incelemeler daha önce çizilen klasik çerçevenin dışına çıkamamıştır. Küreselleşen dünyada diaspora topluluklarının aidiyet duygularını, kimliklerini, kültürel birikimlerini anavatanlarından taşıdıkları folklorik ürünler yoluyla sürdürmeye çalıştıkları bir gerçektir. Bu noktada folklor disiplininin diaspora çalışmalarında geç kaldığı söylenebilir.

Bu kitap düşüncesi, ilk olarak 2014 yılında başlayan TÜBİTAK projesi kapsamında Eskişehir'de yaşayan Kırım Tatarlarının geleneksel halk kültürü üzerine yapılan alan araştırmasında bu topluluğun kendilerini bir "diaspora" olarak tanımladıkları, kendi kültür ve kimliklerinin sürdürülmesinde somut olmayan kültürel mirasın kadrolarından yararlandıkları, bu çerçevede çeşitli festival, şenlik ve toplantı düzenledikleri, böylece genç kuşaklara Kırım Tatar kimliğinin temel taşıyıcılarını ve belirleyicilerini aktardıklarının gözlemlenmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Nitekim topluluk kimliğini oluşturan ortak geçmiş ve ortak bellek, vatandan kopuş anıları vb. öğeler, diasporanın niteliklerini belirlemede etkilidir. Eskişehir'de yaşayan Kırım Tatarları, diaspora kimliğinin tipik özelliklerini taşıyan bir topluluk

olmakla birlikte, ulus-devlete eklemlenmiş yapısıyla da dikkat çekmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde Kırım Tatarlarının klasik diasporaların dışında kaldığı, yeni bir diasporik topluluk formu olarak ortaya çıktığı da söylenebilir. Türkiye'deki akademik dünyada diaspora ve kültürel kimlik ilişkisinin görülmesini sağlamak amacıyla hazırlanan elinizdeki bu kitap, diaspora kavramıyla birlikte kültürel kimlik ve etnisiteye yönelik kuramsal bir bakışın oluşmasına katkı sağlayan çeviri makalelerden oluşmuştur. Kitaptaki makaleler, diaspora kuramlarının yanı sıra etnik ve kültürel kimlik, etnik folklor ve sözlü tarih konularını da içermektedir. Ayrıca bu çalışmanın Kırım Tatar topluluğu özelinde yukarıda sözü edilen kavramsallaştırma problemlerinin çözümünde bir nebze olsun katkı sağlayabileceği öngörülmektedir.

Kitapta yer alan makaleler, sırasıyla şunlardır: "James Clifford: Diasporalar", Michel Bruneau: Diasporalar, Uluslar Ötesi Mekânlar ve Topluluklar", "William Safran: Diasporaların Karşılaştırılması ve Yapısal Çözümlemesi", "Stuart Hall: Kültürel Kimlik ve Diaspora", Chih-Yun Chiang: Kültürel Kimlik Üzerine Diasporik Kuramsallaştırma Paradigması", "Jean Mills: Birleşen Topluluklar: Kimlik, Dil ve Diaspora", "Kevin Macdonald: Etnik Kimlik: Etnisiteye Bütüncül Bir Evrimsel Bakış", "Elliott Oring: Kimliğin Sanatları, Yapıtları ve Zanaatları", "Richard M. Dorson: Etno-Tarih ve Etnik Folklor".

Bu çalışmada yer alan makalelerin değerli yazarlarına ve makaleleri Türkçeye kazandıran genç akademisyen arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Dr. Mehmet Ali YOLCU

Nevşehir / 2015

Diaspora kavramı, son on yıla kadar sosyoloji, antropoloji, uluslararası ilişkiler ve tarih gibi disiplinlerin ilgi alanı olarak görülmüş, ancak daha sonra bu kavramın kapsamında meydana gelen esneklik ve genişleme, ulus-ötesi toplulukların incelenmesi bağlamında terim üzerinde yeni bir perspektifin oluşmasını sağlamıştır. Bu konuda Batı'da yapılan akademik tartışmalar henüz ülkemizde yeteri kadar anlaşılamamış, dahası diasporik topluluklar üzerinde yapılan incelemeler daha önce çizilen klasik çerçevenin dışına çıkamamıştır. Türkiye'deki akademik dünyada diaspora ve kültürel kimlik ilişkisinin görülmesini sağlamak amacıyla hazırlanan elinizdeki bu kitap, diaspora kavramıyla birlikte kültürel kimlik ve etnisiteye yönelik kuramsal bir bakışın oluşmasına katkı sağlayan çeviri makalelerden oluşmuştur. Kitaptaki makaleler, diaspora kuramlarının yanı sıra etnik ve kültürel kimlik, etnik folklor ve sözlü tarih konularını da içermektedir.

ISBN:978-605-5184-56-8

